

AREAS WITH PROTECTIVE MODE IN VYSOČINA REGION

ÚZEMÍ S OCHRANNÝM REŽIMEM V KRAJI VYSOČINA

Janáková L.

Ústav Aplikované a krajinné ekologie, Agronomická fakulta, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, Česká republika.

E-mail: lenka.janakova@uake.cz

ABSTRACT

This paper is focused on the nature and landscape protection. In the Czech Republic there are two types of the areas with the protective mode: the specially protected areas and the protective zone of the areas with the special signification. The areas with the protective mode in the Vysočina region are: protected landscape area, national natural reserve, national natural monument, natural reserve and natural monument, momentarily protected site, zone for water conservation, nature park and so one. In the Vysočina region the areas with protective mode will be evaluated in connection with the human influence on the nature protection. The main part on this paper forms the specially protected areas.

Key words: specially protected area, protective mode, nature protection, Vysočina

ABSTRAKT

Do území s ochranným režimem hospodaření se zahrnují zvláště chráněná území a také ochranná pásma kolem určitých území, které mají zvláštní význam. Pomocí jednotlivých ochranných režimů můžeme chránit hodnotné části krajiny nebo nebezpečné části a oblasti s výrazným antropogenním vlivem na krajinu. Území s ochranným režimem v kraji Vysočina jsou: chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka jako zástupci zvláště chráněných území. Dále to jsou mimo jiné přechodně chráněné plochy, pásma hygienické ochrany vod, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, přírodní parky, ochranná pásma kolem vodotečí a ochranné zóny kolem dobývacích prostorů. Jednotlivé druhy území s ochranným režimem budou charakterizovány a vyhodnoceny v souvislosti s lidskou činností a jejím vlivem na přírodu a krajinu, s tím že větší pozornost bude věnována zvláště chráněným územím.

Klíčová slova: zvláště chráněné území, ochranný režim, ochrana přírody, Vysočina

ÚVOD

V České republice, stejně jako v celé střední Evropě, převládá kulturní krajina ovlivněná antropogenní činností. Působení přírodních sil i člověka dalo vznik význačným krajinným typům, ve kterých se udržuje řada jedinečných ekosystémů. Intenzivní zemědělství,

rozvoj průmyslové činnosti, lidských sídel, nároků a potřeb tyto hodnotné ekosystémy ohrožuje.

Protože by měla být ochrana přírody a krajiny kompromisem ve využívání prostředí, jsou některé části tohoto prostředí otevřené pro lidskou činnost a v některých částech životního prostředí je činnost člověka regulována. V poměrně hustě zalidněné krajině Vysočiny jde o ochranu ekologicky vyvážené a citlivě obhospodařované kulturní krajiny před neúměrnou nebo nevhodnou exploatací, která spočívá i v neúnosném hospodářském zatěžování.

Do území s ochranným (specifickým) režimem hospodaření můžeme zahrnout dvě velké skupiny. Jsou to v první řadě zvláště chráněná území (ZCHÚ) a ochranná pásma kolem určitých území, které mají zvláštní význam. Tím, že zřídíme nějaký ochranný režim v určitém území, můžeme chránit hodnotné části krajiny nebo naopak ty nebezpečné části a oblasti s výraznými antropogenními vlivy člověka v krajině.

Území kraje Vysočina je charakteristické mozaikou lesní a zemědělské krajiny, lesní krajina převažuje na hřbetech, zatímco na plošinách a v kotlinách převládá krajina zemědělská, nechybějí ani hluboká údolí řek a rybníky roztroušené spolu s malými sídly po celé Vysočině. Krajinu Vysočiny vyhledává řada návštěvníků po celý rok a její ráz má vysokou scénickou hodnotu. Snaha o udržení rozmanitosti této kulturní krajiny začíná mít silící podporu obyvatel a významnou roli hraje i státní správa.

MATERIÁL A METODIKA

Území s ochranným režimem jsou přesně vymezené části krajiny, v nichž je zakázána jiná činnost než ta, pro kterou byla tato území vyčleněna. Tyto lokality mohou tedy být zvláště chráněná území nebo území s jiným zvláštním významem. Cílem tohoto příspěvku je identifikovat a charakterizovat různé druhy území s ochranným režimem, která se nacházejí na území kraje Vysočina.

Ze zvláště chráněných území, které vymezuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, připadá na území kraje Vysočina pět kategorií ZCHÚ. Šestou kategorií, kterou zákon umožňuje vyhlásit, je národní park. Ten se ovšem v kraji Vysočina nenachází. Ostatní kategorie ZCHÚ, které mají v oblasti Vysočiny zastoupení jsou: chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky.

Území s jiným zvláštním významem jsou:

- přírodní parky
- přechodně chráněné plochy
- chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- evropsky významné lokality – Natura 2000

a dále ochranná pásma, která jsou zřizována:

- podél dopravních staveb – silnic, železnic
- podél tras inženýrských sítí – elektrických rozvodů, plynovodů, vodovodů, kanalizace apod.
- podél tras telekomunikačních sítí
- v okolí vodních zdrojů – pásma hygienické ochrany vod
- podél hranic zvláště chráněných území
- v okolí kulturních památek, památkových rezervací a zón
- v blízkosti přírodních léčivých zdrojů.

VÝSLEDKY A DISKUZE

Chráněné krajinné oblasti jsou rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, s výrazným podílem přirozených lesních ekosystémů a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Chráněné krajinné oblasti se člení na zpravidla čtyři, nejméně však tři zóny odstupňované ochrany. Přesto, že se jedná o území s určitou regulací ve využívání krajiny a přírodních zdrojů, jsou to území relativně hodně osídlená a obhospodařovaná. Na území kraje Vysočina leží podstatné části chráněných krajinných oblastí Žďárské vrchy a Železné hory, které tvoří 8,8 % celkové rozlohy kraje.

Obr. 1 Zvláště chráněná území (zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, AOPK ČR)



CHKO Žďárské vrchy má celkovou rozlohu 709 km², z toho přes 72% přesahuje do kraje Vysočina a to 514 km². Území CHKO je rozděleno do čtyř zón odstupňované ochrany.

První zóna v sobě zahrnuje ty nejcennější přírodní hodnoty, které se v CHKO vyskytují. Naopak čtvrtá zóna obsahuje oproti první zóně méně hodnotné části krajiny.

Tab. 1 Rozčlenění CHKO Žďárské vrchy do zón odstupňované ochrany (zdroj: ÚP Vysočina)

CHKO Žďárské vrchy	I. zóna	II. zóna	III.zóna	IV.zóna	celkem
celkem v ha	2288,81	21 152,21	43 949,70	3498,11	70 888,83
v %	3,22	29,83	61,98	4,93	100
v kraji Vysočina (ha)	1757,77	15 716,6	31 505,9	2481,89	51 462,16
v %	2,48	22,17	44,44	3,50	72,60

CHKO Železné hory mají celkovou rozlohu 284 km², z toho připadá na kraj Vysočina 95 km². I CHKO Železné hory má čtyři zóny odstupňované ochrany a nejmenší část na Vysočině zaujímá IV. zóna.

Tab. 2 Rozčlenění CHKO Železné hory do zón odstupňované ochrany (zdroj: ÚP Vysočina)

CHKO Železné hory	I. zóna	II. zóna	III.zóna	IV.zóna	celkem
celkem v ha	2247,83	6415,95	19 682,46	296,21	28 642,45
v %	7,84	22,40	68,71	1,03	100
v kraji Vysočina (ha)	599,0	1695,77	7113,38	50,0	9458,15
v %	2,09	5,92	24,83	0,17	33,02

Národní přírodní rezervace (NPR) je menší území mimořádných hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. Počet národních přírodních rezervací v kraji Vysočina je poměrně nízký, ve srovnání s ostatními kraji ČR se Vysočina řadí mezi kraje s nejnižším počtem národních přírodních rezervací na svém území. NPR je na Vysočině vyhlášeno 7.

- NPR Dářko – má rozlohu 62 ha a předmětem ochrany je rašelinné území s porosty borovice blatky. Nachází se v CHKO Žďárské vrchy a současně je evropsky významnou lokalitou.
- NPR Mohelenská hadcová step – má rozlohu 48 ha a předmětem ochrany je skalnatý amfiteátr s významnou květenou a zvířenou vázanou na hadcový podklad. Je to současně i evropsky významná lokalita a její správu má v kompetenci Správa CHKO Žďárské vrchy.
- NPR Radostínské rašeliniště – má rozlohu 30,5 ha a předmětem ochrany je přechodové rašeliniště v podhorském stupni s typickými rostlinnými i živočišnými společenstvy. Nachází se na území CHKO Žďárské vrchy.

- NPR Ransko – má rozlohu 695 ha a předmětem ochrany je rozsáhlý lesní komplex Ranského masivu (prameništní a potoční jasanové olšiny). I tato NPR se nachází na území CHKO Žďárské vrchy a je současně evropsky významnou lokalitou.
- NPR Velký Špičák – má rozlohu necelých 46 ha a předmětem jeho ochrany je přirozený bukový porost. Opět je současně vyhlášen jako evropsky významná lokalita.
- NPR Zhejral – má rozlohu 27 ha a předmětem ochrany je poměrně nenarušené rašeliniště s typickými společenstvy. Je to současně evropsky významná lokalita.
- NPR Žákova hora – má rozlohu 38 ha a předmětem ochrany je zbytek významného jedlobukového pralesa. Nachází se v CHKO Žďárské vrchy.

Celková plocha NPR v kraji Vysočina je 947 ha. Mohelenská hadcová step, Dářko a Žákova hora patří zároveň mezi nejstarší chráněná území na Vysočině. Byly vyhlášeny již ve třicátých letech minulého století.

Obr. 2 NPR Mohelenská hadcová step (foto: Janáková Lenka)



Národní přírodní památky (NPP) jsou útvary menší rozlohy, zejména geologické nebo geomorfologické, naleziště nerostů nebo vzácných a ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým nebo estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk. V kraji Vysočina jsou v kategorii národní přírodní památky vyhlášeny tři lokality. Ve srovnání s ostatními kraji ČR se Vysočina řadí na třetí místo mezi kraje s nejnižšími počty národních přírodních památek. Nižší hodnoty mají již jen Pardubický a Královéhradecký kraj.

- NPP Hojkovské rašeliniště – je vyhlášena na rozloze necelých 5 ha a předmětem ochrany je statiniště s typickou květenou. Její správu má v kompetenci Správa CHKO Žďárské vrchy.

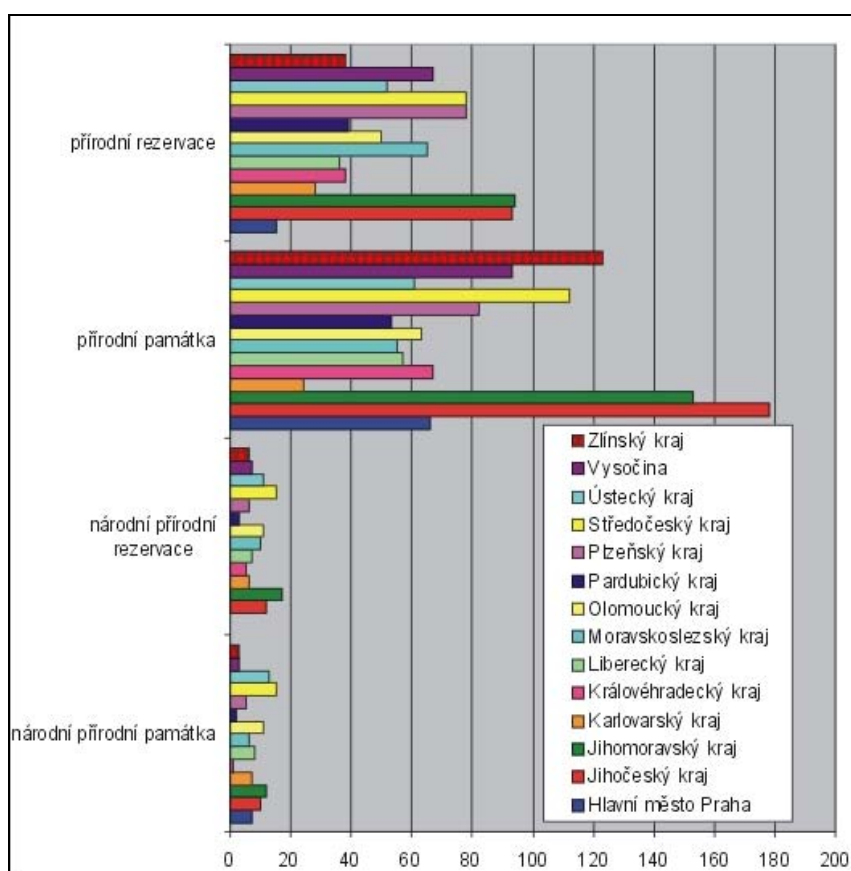
- NPP Jankovský potok – je na rozloze 72,5 ha a předmětem ochrany je meandrující tok s břehovými porosty a lučními a rašelinnými společenstvy a také výskyt perlorodky říční. Současně je vyhlášena jako evropsky významná lokalita a její odbornou správu vykonává Správa CHKO Blaník.
- NPP Švařec – rozkládá se na území necelých 9 ha a předmětem ochrany je lokalita vstavačovitých rostlin. Správa této lokality připadá na Správu CHKO Žďárské vrchy.

Celková plocha NPP v kraji Vysočina je 86 ha.

Přírodní rezervace jsou menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupení ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. V kraji Vysočina je k dnešnímu dni vyhlášeno 67 přírodních rezervací. Zaujímají celkovou rozlohu 3648 ha.

Přírodní památka je útvar menší rozlohy, zejména geologický nebo geomorfologický, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým nebo estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk. Na Vysočině je vyhlášeno 92 přírodních památek na rozloze 747 ha. Počet přírodních památek na území kraje Vysočina je spíše nadprůměrný, ve srovnání s ostatními kraji ČR.

Graf 1 Maloplošná chráněná území podle krajů (zdroj: AOPK ČR)



Přírodní parky jsou vyhlášovány k ochraně krajinného rázu, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti. Přírodní parky vymezuje také zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Na území kraje Vysočina je v lokalitách s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami vyhlášeno devět přírodních parků.

Tab 3 Přírodní parky kraje Vysočina (zdroj: Krajský úřad kraje Vysočina)

Název	Výměra v kraji Vysočina (ha)	Rok vyhlášení
Doubrava	65,00	1998
Melechov	3 226,41	1995
Rokotná	1 640,00	1996
Svratecká hornatina	24 817,00	1988
Třebíčsko	8 861,55	1982
Čeřínek	2 313,05	1985
Bohdalovsko	6 041,38	2001
Střední Pojhlaví	800,00	1988
Balinské údolí	428,00	1984
Celkem	48 192,39	

Přírodní parky jsou vyhlášovány pro ochranu krajinného rázu s charakteristickou strukturou zemědělských kultur, lesních posrostů, rozptýlenou zelení apod., při umožnění únosného turistického využití a rekreace. V roce 2002 se připravoval k vyhlášení přírodní park Jihlavské vrchy, který by měl navazovat na vyhlášené přírodní parky Čeřínek a v Jihočeském kraji Česká Kanada. Tento záměr ale nebyl schválen a dále se už neprosazuje.

Specifický nástroj k dočasné ochraně určitých území je přechodně chráněná plocha. Pomocí této kategorie území s ochranným režimem se vyhlásí lokalita s dočasným nebo nepředvídatelným výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů. Přechodně chráněná plocha se vyhláší na předem stanovenou dobu, případně na opakované období. Tím, že se nějaké území vyhlásí přechodně chráněnou plochou se omezí takové využití tohoto území, které by znamenalo zničení nebo poškození předmětu ochrany, pro který se přechodně chráněná plocha vyhlásila.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) jsou oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod. Na území kraje Vysočina je vyhlášena jedna CHOPAV a jsou to Žďárské vrchy, jako pramenná oblast několika českých a moravských řek (Sázava, Svratka, Chrudimka, Doubrava, Oslava) a jako oblast s četnými rybníčními soustavami bylo území CHKO vyhlášeno za chráněnou oblast přirozené akumulace vod. Na území CHOPAV jsou zakázány některé činnosti, které by na zachování přírodních podmínek mohly mít negativní vliv. Jsou to např. zmenšování rozsahu lesních

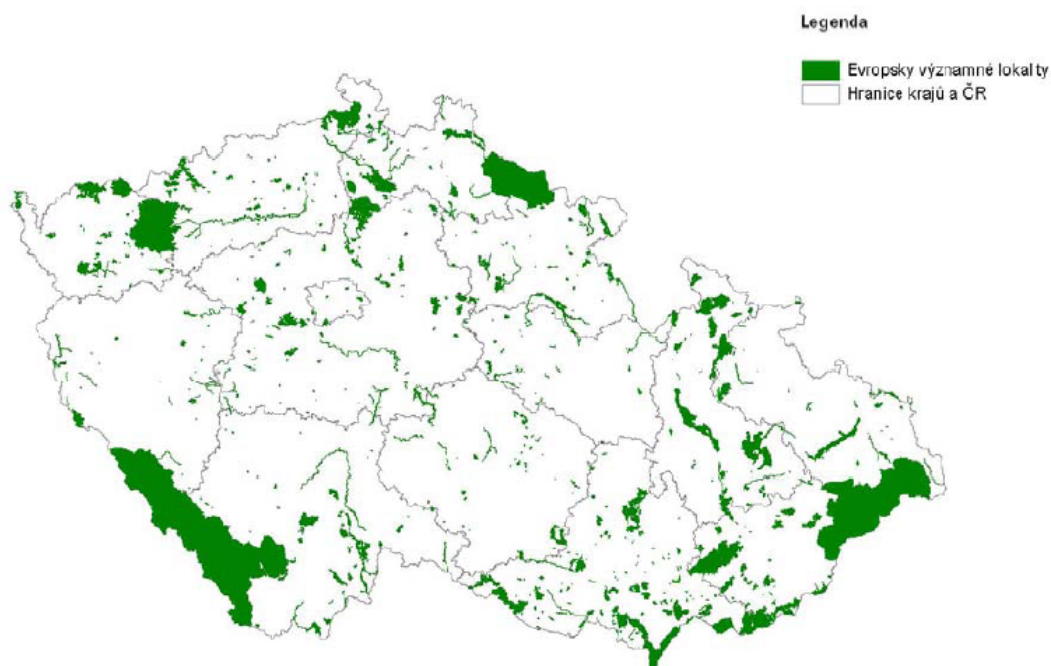
porostů, odvodňovat lesní a zemědělské pozemky, těžit rašelinu a nerosty povrchovým způsobem, těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny a ukládat radioaktivní odpady.

Evropsky významné lokality jsou nedílnou součástí soustavy Natura 2000, která je soustavou chráněných území, které vytváří na svém území každý členský stát Evropské unie. Vytvoření této soustavy ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody:

- směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků
- směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Obě tyto směrnice jsou začleněny do našeho právního řádu a to díky poslední novele zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány ptačí oblasti a podle směrnice o stanovištích evropsky významné lokality.

Obr. 3 Mapa evropsky významných lokalit v ČR (zdroj: AOPK ČR)



Na území kraje Vysočina je vyhlášeno 56 evropsky významných lokalit. V roce 2005 bylo zahájeno hodnocení dostatečnosti národních seznamů evropsky významných lokalit nových členských států EU. Celý proces hodnocení proběhl zatím pro panonskou část našeho státního území a hodnocení kontinentální biogeografické oblasti bude následovat v blízkém období.

Ochranná pásma podél dopravních staveb jsou stanovena v jednotlivých zákonech, které jsou vydávány Ministerstvem dopravy. Ochranná pásma jsou zřízena podél železničních drah. U celostátních a regionálních drah jsou 60 metrů od osy krajní koleje, nejméně však 30 metrů od hranice obvodu dráhy. V ochranném pásmu železniční tratě je možné zřizovat stavby pouze se souhlasem drážního správního úřadu a za podmínek, které tento úřad stanoví.

Vymezení ochranných pásem dálnic, silnic a místních komunikací stanovuje vyhláška k silničnímu zákonu jako území, které je ohraničené svislými plochami po obou stranách komunikace ve vzdálenosti 100 metrů od osy přílehlého jízdního pásu dálnice, 50 metrů od osy komunikace u silnice I. třídy a 15 metrů od osy komunikace II. a III. třídy. V silničních ochranných pásmech je zakázáno provádět jakoukoliv stavební činnost, která vyžaduje ohlášení stavebnímu úřadu.

Ochranné pásmo se zřizuje dále podél zařízení elektrizační soustavy. Je jím prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení, určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně života, zdraví a majetku osob. Pomocí ochranných pásem je chráněno jak nadzemní tak i podzemní elektrické vedení, elektrické stanice, výrobní a další zařízení. Ochranné pásmo nadzemního vedení je vymezeno svislými rovinami vedenými po obou stranách od krajních vodičů a jeho velikost se mění v závislosti na napětí, např. od 1 kV do 35 kV je ochranné pásmo široké 7 metrů a nad 440 kV je 30 metrů. V ochranném pásmu nadzemního vedení je zakázáno zřizovat nové stavby, umisťovat konstrukce, uskladňovat hořlavé a výbušné látky, vysazovat chmelnice a nechávat porosty vyšší než 3 metry. U podzemních elektrických vedení je ochranné pásmo vymezeno svislou rovinou po obou stranách krajního kabelu ve vzdálenosti 1 metru do 110 kV a 3 metry u vedení nad 110 kV. V ochranném pásmu podzemních elektrických vedení je zakázáno provádět zemní práce bez souhlasu, zřizovat nové stavby a umisťovat nějaké konstrukce, které by znemožňovaly přístup k vedení. Také se v tomto ochranném pásmu nesmí vysazovat trvalé travní porosty a nesmí ho přejíždět mechanismy těžší jak tři tuny.

Ochranná pásma podél tras telekomunikačních sítí platí, v zastavěných územích, podobně jako v případě rozvodů vody a kanalizace, vzdálenosti, hloubky a odstupy od ostatních vedení stanovené v ČSN 73 6005 (prostorové uspořádání sítí technického vybavení). Pro dálkové podzemní kabely je ochranné pásmo široké 2 metry a probíhá po celé délce kabelové trasy. V ochranném pásmu podzemních telekomunikačních vedení je zakázáno zřizovat stavby, umisťovat jiná podobná zařízení nebo skládky materiálu a provádět další činnosti, které by znemožňovaly nebo znesnadňovaly přístup ke kabelům a ostatním zařízením, které s telekomunikačním zařízením úzce souvisejí. Dále se v ochranném pásmu nesmí vysazovat nové porosty a měnit povrch půdy, pokud by výsledkem bylo rušení provozu rádiového zařízení.

Ochranná pásma v okolí vodních zdrojů jsou stanovovány podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů. K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou. Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby

nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti. Ochranné pásmo II. stupně se stanoví vně ochranného pásma I. stupně.

U většiny vodních zdrojů na území kraje Vysočina jsou vymezena ochranná pásma I. a II. stupně. Místní zdroje nízké vydatnosti mají často pouze pásma I. stupně. U některých pásem většího rozsahu, kde dosud nebyla provedena revize, je II. stupeň rozdělen na vnitřní a vnější část. Plošně významná jsou ochranná pásma povrchových zdrojů, z nichž u většiny z nich ještě platí i ochranná pásma III. stupně, zahrnující celé povodí. Protože platí nové předpisy a změnily se i majetkové poměry a využívání, tak se předpokládá postupná revize ochranných pásem po celé Vysočině. Územním rozsahem jsou velmi významná ochranná pásma povrchových zdrojů: Vír, Mostiště, Nová Říše a Švihov. Plošně nejvýznamnější ochranná pásma podzemních zdrojů jsou na území bývalých okresů Pelhřimov, Havlíčkův Brod a Jihlava.

Obr. 4 Vodní nádrž Švihov (zdroj: www.mechy.cz)



Pro potřebné zajištění jednotlivých kategorií zvláště chráněných území před negativními a rušivými vlivy z okolí jsou vyhlášována ochranná pásma. Pokud dojde k vyhlášení těchto pásem, tak je tím zároveň stanoveno, které činnosti a zásahy jsou vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody, jenž zvláště chráněné území vyhlásil. Pokud se ochranné pásmo národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky nevyhlásí, je jím automaticky dle zákona území do vzdálenosti 50 metrů od hranic zvláště chráněného území. Ke stavební činnosti, terénním a vodohospodářským úpravám, k použití chemických prostředků, i ke změně kultur pozemků je nezbytný souhlas příslušného orgánu ochrany přírody.

Ochranná pásma jsou vyhlášována také v okolí kulturních památek, památkových rezervací a zón. Na území kraje Vysočina se nachází množství kulturních památek, výjimečným bohatstvím jsou také městské a vesnické památkové rezervace a zóny. Na Vysočina se nachází osm národních kulturních památek a na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví jsou zapsány tři památky UNESCO, čím se řadí na první místo mezi všemi kraji:

- Telč, historické jádro města
- Žďár nad Sázavou, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
- Třebíč, židovská čtvrť a basilika sv. Prokopa

K ochraně kulturní památky a také k ochraně jejího okolí se vyhláší ochranná pásma, v nichž je možné určitě negativní vlivy na památky eliminovat, např. stavby, stavební úpravy, udržovací práce na památkách.

Obr. 5 Mapa památek UNESCO a biosférických rezervací v ČR (zdroj: www.czech.republic.cz)



Ochranná pásma jsou dále vyhlášována v blízkosti přírodních léčivých zdrojů. Člení se na ochranná pásma I., II. a III. stupně. Za přírodní léčivé zdroje vyhláší Ministerstvo zdravotnictví zdroje přirozeně se vyskytující vod, plynů a výronů, dále také ložiska rašelin, bahen a jiných zemín, pokud příznivě působí na lidské zdraví a tak je možné je využívat k léčebným účelům. Ochranná pásma a jiná ochranná opatření zabezpečují ochranu přírodních léčivých zdrojů před takovou činností, zejména hospodářskou, která může rušit nebo jinak nepříznivě ovlivňovat vydatnost, fyzikální vlastnosti, chemické složení anebo hygienickou nezávadnost přírodních léčivých zdrojů. Takovou činností mohou být zejména práce

podléhající hornímu zákonu, hlubinné vrtání, hloubení, vykopávky, násypy, skládky, znečišťování, uvolňování, přivádění a odvádění vod a plynů, lámání kamene, trhání skal a těžba dříví. Na území kraje Vysočina se nachází pramen léčivé minerální vody ve Sv. Anně u Křeče, nedaleko Kamenice nad Lipou.

ZÁVĚR

Území kraje Vysočina je charakteristické maloplošným střídáním celků lesní a bezlesé zemědělsky obhospodařované kulturní krajiny. Rozsáhlejší lesní komplexy se nacházejí spíše v pramenné oblasti hlavního evropského rozvodí - v CHKO Žďárské Vrchy. Území kraje Vysočina je charakteristické mozaikou lesní a zemědělské krajiny a krajinný ráz Vysočiny má vysokou scénickou hodnotu. Pro zachování významných přírodních a krajinařských hodnot, které kraj Vysočina poskytuje, je důležité dodržovat všechny stanovené ochranné režimy.

Pro obyvatelstvo Vysočiny jsou velmi podstatné hlavně ochranné režimy, které souvisejí se zvláště chráněnými územími a přírodními parky, protože tyto typy ochranných režimů se rozkládají na největší ploše území kraje.

Cílem příspěvku bylo určit nejvýznamnější ochranné režimy v území na Vysočině a popsat v čem spočívají. V další práci bych se chtěla zaměřit na to, jak samotní obyvatelé tyto ochranné režimy vnímají a jaké omezení z nich pro ně plyne v reálném životě.

LITERATURA

Jelínek F. (1999): Nedocené bohatství, MŽP ČR, 111 s.

Primack R., Kindlmann P., Jersáková J. (2001): Biologické principy ochrany přírody, Portál, 349 s.

Územní plán velkého územního celku kraje Vysočina

Zpráva o stavu životního prostředí v ČR za rok 2005

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů

<http://drusop.nature.cz/>

www.aopk.cz

www.czech.republic.cz

www.env.cz

www.kr-vysocina.cz

www.natura2000.cz

www.risy.cz